

Dnr: 47/2014

*Församlingsinstruktion för Kungl. Hovförsamlingen.
Draget för H.M.K. den 8 september 2014*

*Giss
Lund*

Församlingsinstruktion för Kungl. Hof församlingen

Utfärdad den ^{24/9-14}..... av Hovkonsistoriet

Övergripande programförklaring

”Kungl. Hof församlingen vill genom ord, sakrament och musik, genom bemötande och handling visa på den levande och uppståndne Herren Jesus Kristus.”

Teologi:

Denna övergripande programförklaring har sin grund i evangelierna. Kungl. Hof församlingens programförklaring hämtar också sin teologiska inspiration från de språkband som pryder Slottskyrkans kor och orgelläktare:

Laudate Dominum in Sanctis – Lova Gud i Hans Helgedom! (Ps 150) Genom gudstjänstens lovsång och tillbedjan byggs kyrkan upp. Kyrkan är inte i första hand en byggnad, utan ett tempel av levande stenar, d v s alla döpta. I detta bygge är Kristus hörnstenen.

Pro Mundi Vita – för världens liv, eller: för att världen skall leva (Joh 6:51)

I Johannesevangeliet talar Jesus om sig själv som brödet som kommit ned från himlen för att världen skall leva. Människan kan inte leva utan bröd, men hon kan heller inte leva bara av bröd. I detta finns en avsiktlig mångtydighet. Brödet i världen måste delas för att Kyrkan skall bli trovärdig. Detta sker genom lokal, nationell men också internationell diakoni. Men det finns också en längtan efter det andliga brödet: Bönen, gudstjänsten, sakramenten. Detta ges genom församlingens utförande av den grundläggande uppgiften. Ingen församling, finns för sin egen skull. Hon har ett uppdrag från Kristus, för att världen skall leva. Detta ger kyrkan och varje församling, också Kungl. Hovförsamlingen, dess djupaste identitet och existensberättigande.

I. ORGANISATION

1. Kungl. Hovförsamlingen

Kungl. Hovförsamlingen är en icke-territoriell församling som ingår i Svenska kyrkan. Till församlingen hör Hans Majestät Konungen och Hans familj. Ett domkapitels och en stiftsstyrelses uppgifter utövas av hovkonsistoriet med Överhovpredikanten som preses. Grunderna lades fast den 12 juni 1999 då Kyrka-Statreformen beslöts.

Hovförsamlingens medlemmar skall vara folkbokförda i Sverige, men de kan vara bosatta var som helst. Av församlingens drygt 500 medlemmar är hälften skrivna utanför Stockholm. Gemensam utgångspunkt är anknytning till den Kungliga Familjen eller verksamheten vid de Kungliga Hovstaterna. Drygt hälften av församlingens medlemmar är under 60 år.

Hovpredikanterna representerar hela riket och därmed i någon mån olika kyrkliga traditioner. De drygt 20 extra ordinarie hovpredikanterna utses bland präster från rikets alla stift. Kungl. Hovförsamlingen är således på många sätt en nationellt övergripande församling.

2. Historisk bakgrund

Hovförsamlingen växte fram under den tid på 1500-talet då hovet flyttade mellan de Kungliga Slotten men började ta form först under hertig Karls tid på 1590-talet. Formellt grundades församlingen 1604 av Karl IX, delvis som ett led i den dåtida kyrkliga maktkampen mellan den kalvinistiskt orienterade kungen och den lutherska kyrkoledningen. Församlingen fick alltså en

kalvinistisk kyrkoordning och mycket enkel liturgi. Denna ordning bröts först på 1680-talet då Karl XI anpassade Hovförsamlingen till Svenska kyrkan i övrigt. Under den första tiden utgjordes verksamheten av gudstjänster samt dop, vigslar och begravningar i Slottskyrkan. De Kungliga betjänades vanligtvis med gudstjänster på sina rum av hovpredikanterna.

Under senare århundraden har Hovförsamlingen verkat som andra kyrkoförsamlingar. Fram till 1925 ingick församlingen i en grupp militära församlingar som var underställda Hovkonsistoriet som domkapitel. Amiralitetsförsamlingen på Skeppsholmen, som var den sista militära församlingen i huvudstaden, lades ned 1969. Hovförsamlingen har således en lång historisk tradition som egen församling, och den är unik eftersom den har vuxit fram genom kungliga direktiv. Dess nuvarande moderna organisation, snarlik övriga församlingar inom Svenska kyrkan fick den under 1970-talet på initiativ av Prinsessan Christina, Fru Magnuson som också utsågs till ordförande i kyrkorådet.

3. Medlemskap

Hovförsamlingens medlemmar tillhör Svenska kyrkan och skall vara kyrkobokförda i Sverige (Kyrkoordningen 35 kap. § 6). De som kan bli medlemmar av Hovförsamlingen utgörs av:

- Medlemmar av det Kungliga Huset,
- Tjänstgörande eller icke tjänstgörande vid de Kungl. Hovstaterna eller de Kungl. Staberna,
- Make/maka eller hemmavarande barn till medlemmar enligt ovan,
- Efterlevande make/maka eller barn till någon som tillhört Hovförsamlingen.

Ansökan om medlemskap prövas av Pastor i Hovförsamlingen, som ombesörjer registrering.

4. Ledning och funktionärer

Konungen utser bland landets biskopar en Överhovpredikant. Denne fullgör i den ordning som Konungen bestämmer de uppgifter som annars i Svenska kyrkan ankommer på en stiftsstyrelse eller ett domkapitel. (KO 8 kap. § 4). Överhovpredikanten råder Konungen i kyrkliga frågor. Efter hörande av kyrkorådet och hovkonsistoriet föreslår Överhovpredikanten inför Konungen lämpliga kandidater till tjänst som hovpredikant.

Hovförsamlingen står under tillsyn av Överhovpredikanten och hovkonsistorium. Församlingens ledning och beslutanderätt utövas av en årlig kyrkostämma som väljer kyrkoråd. Kyrkorådet består av 12 medlemmar inklusive ersättare. Det sammanträder minst 4 gånger per år och har de uppgifter som är angivna i Kyrkoordningens kap. 4.

Hans Majestät Konungen har utnämnt och Hovförsamlingen anställt två befattningshavare: Pastor, vilkens befattning motsvarar kyrkoherdens enligt Kyrkoordningen, samt Slottsorganist. Deras lönekostnader delas mellan Hovstaten och Hovförsamlingen. Pastor har för närvarande 40 % tjänst och Slottsorganist har för närvarande 85 % tjänst. Hovförsamlingen har också ideellt tjänstgörande kyrkvårdar, vilka inte erhåller ekonomisk ersättning, och timarvoderade befattningshavare (i regel kyrkvaktmästare).

Kyrkorådets ledamöter och deras ersättare är förtroendevalda. 2 av kyrkvårdarna utses ur denna krets. Pastor är självskriven ledamot. Anställda vid de Kungliga Hovstaterna bidrar på olika sätt med arbetsinsatser för församlingen inom ramen för sin ordinarie arbetstid.

5. Ekonomi

Hovförsamlingen tar ut kyrkoavgift av medlemmarna, för närvarande 70 öre per skattekrona. Till detta kommer Hovstatens bidrag till löne-kostnader för tjänstgörande Pastor och Slottsorganist. Hovförsamlingens årsberättelse och ekonomiska resultat behandlas av den årliga kyrkostämman. Stämman beslutar även om kyrkoavgiften.

II. PASTORALT PROGRAM

Kungl. Hovförsamlingens grundläggande uppgift är densamma som för varje församling inom Svenska kyrkan: **Att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.**

1. Gudstjänstliv

a) Allmänt

Gudstjänstlivet är församlingslivets hjärta. I gudstjänsten hämtas kraft och upprättelse, förlåtelse och nåd genom ordet och sakramenten. Från altaret går en rörelse utåt: Mot världen, och gentemot medmänniskan, där tron omsätts i handling.

Genom gudstjänsterna i Slottskyrkan framträder Hovförsamlingens speciella ställning i det att dess prästerskap, de extra ordinarie hovpredikanterna, representerar hela riket och därmed i någon mån de olika kyrkliga traditioner och olika spiritualitet som finns inom Svenska kyrkan. De extra ordinarie hovpredikanterna tjänstgör två gånger om året enligt predikoturer fastställda av Pastor. Hovförsamlingens fasta gudstjänstordningar skapar här en viss enhetlighet i gudstjänstfirandet, liksom kyrkvärdarna, som står för kontinuitet i gudstjänstlivet. All förändring inom gudstjänstlivet måste därför ske gradvis, alltid i samråd mellan Pastor, Slottsorganist och kyrkvärdar, där dock Pastor fattar besluten enligt Kyrkoordningens föreskrifter.

b) Huvudgudstjänst

Huvudgudstjänst firas i Slottskyrkan varje söndag och helgdag i form av Högmässa alternativt Högmässogudstjänst. Vanligtvis växlar de båda gudstjänsterna och firas varannan söndag och helgdag.

Någon enstaka gång kan dessa gudstjänster utbytas mot Familjegudstjänster. Högtider under kyrkoåret såsom Mikaelidagen och Tacksägelsedagen kan utformas som Familjegudstjänster efter samråd mellan Pastor och Slottsorganist.

I några enstaka fall kan Huvudgudstjänsten sammanlysas till någon av de övriga församlingarna i Gamla stan, såsom är brukligt på Nyårsdagen och Kristi Himmelfärds dag. I undantagsfall då Huvudgudstjänst icke firas eller bortfaller på grund av högtider inom det Kungliga Huset (Te Deum etc.) kan gudstjänstfirare hänvisas till Storkyrkan.

Musikverksamheten är självklart en integrerad del i gudstjänsten dels genom egna ensembler, dels genom gästande körer. Slottsorganisten ansvarar för gudstjänstmusiken och för all övrig musikverksamhet inom Hovförsamlingen. All planering av församlingens musikverksamhet sker i nära samråd mellan Slottsorganist och Pastor.

c) Kyrkliga handlingar – dop, vigslar och begravningsgudstjänster

De kyrkliga handlingarna i Slottskyrkan är främst till för församlingsmedlemmar och anställda vid de Kungliga Hovstaterna. Personlig kontakt tas med Pastor och Slottsorganist inför dessa gudstjänster.

Även andra personer kan efter ansökan hos Hans Majestät Konungen komma i åtnjutande av församlingens tjänster.

d) Övriga gudstjänster

Gudstjänstlivet i Slottskyrkan varierar, inte minst genom musikgudstjänsterna där Pastor och Slottsorganist samverkar i planering och genomförande. Gudstjänsterna rymmer förutom musiken en andakt med bön och psalmsång.

2. Undervisning

Pastor har ett särskilt ansvar avseende uppgiften att undervisa i den kristna tron. Detta förverkligas främst genom förkunnelsen i gudstjänsterna men också kör och psalmsång fyller en väsentlig pedagogisk uppgift. Enskild undervisning i den kristna tron liksom konfirmation skall också kunna erbjudas.

3. Diakoni och Mission

Diakoni sätter speciellt fokus på medmänniskan, hennes behov av stöd, hjälp och uppmuntran i hennes utsatthet men också på hennes möjlighet att växa andligt genom kunskap, själavård och möten. Inom Hovförsamlingen finns många ensamma, där församlingens besöksgrupp på volontär grund förväntas göra insatser.

Mission är att göra Kristus känd i ord och handling samt inbjuda till öppen gemenskap i gudstjänsten men också genom andra mötesplatser. Hovförsamlingens körverksamhet är ett exempel. Intern och extern kommunikation är andra exempel.

Hovförsamlingen vill skapa möten mellan människor i personligt utvecklande verksamheter. Församlingsaftnar, kyrkkaffe, församlingsutfärder samt hem- och sjukbesök skapar dessa mötesplatser.

Enskild själavård och bikt skall kunna erbjudas av Pastor till församlingsmedlemmarna och efter särskild överenskommelse även till anställda vid de Kungl. Hovstaterna, dock alltid på initiativ av den enskilde.

Kyrkomusik

Musiken är en självklar och integrerad del av Hovförsamlingens grundläggande uppgift. Den får därför genomslag inom hela den grundläggande verksamheten.

Genom delaktighet i gudstjänsten med körer, musiker och gästande ensembler men också genom psalmsången förenas alla gudstjänstfirare i sin lovsång till Gud. Musiken speglar kyrkoårets växlingar och är därmed i sig en del av undervisningsuppdraget där trons budskap genom musiken kan fördjupas och stärkas. Musiken har dessutom en helande och rekreativ förmåga som kan leda till andlig fördjupning och är i den meningen diakonal. Musiken når många människor genom sin ordlösa förkunnelse och kan öppna nya vägar till möten med Gud och församlingen, och är därmed en del av missionsuppdraget.

Besök och visningar i Slottskyrkan

I samarbete med de Kungl. Hovstaterna utarbetas kontinuerligt en modell för hur besök och visningar sker utanför gudstjänsttid. Slottskyrkan tilldrar sig ett stort intresse även bland turister från skilda länder.

Slottskyrkan är ett andligt hem inte bara för Kungl. Hovförsamlingens medlemmar utan även för stora skaror besökare från Stockholm och övriga landet. Visningarna av Slottskyrkan i församlingens regi, kan också ses som en del av kyrkans undervisningsansvar, liksom det i någon mening även är en del av missionsuppdraget.

Besök av och visningar för grupper i studiesyfte vidgar ständigt församlingens kontaktyta.

Kungliga Slottet 2014-04-01

Kyrkorådet i Kungl. Hovförsamlingen

Jörn Beckmann

Kyrkorådets ordförande

Michael Bjerklagen

Pastor

